

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL Rheoliadau Anifeiliaid, Iechyd Anifeiliaid Dŵr, Rhywogaethau Goresgynol Estron, Deunydd Lluosogi Planhigion a Hadau (Diwygio) (Ymadael â'r UE) 2020

DYDDIAD 11 Tachwedd 2020

GAN Rebecca Evans AS, Y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd

RhS30C – Hysbysiad mewn Perthynas ag Offerynnau Statudol a wnaed gan Weinidogion y DU mewn meysydd datganoledig o dan Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 nas gosodwyd gerbron Senedd Cymru.

Rheoliadau Anifeiliaid, Iechyd Anifeiliaid Dŵr, Rhywogaethau Goresgynol Estron, Deunydd Lluosogi Planhigion a Hadau (Diwygio) (Ymadael â'r UE) 2020

Mae Rheoliadau 2020 yn diwygio'r ddeddfwriaeth ganlynol:

Cytundeb yr Ardal Economaidd Ewropeaidd

Amrywogaethau planhigion a marchnata hadau a deunydd lluosogi eraill

Deddfwriaeth ddomestig

- Rheoliadau Iechyd Anifeiliaid, Rhywogaethau Goresgynol Estron, Hawliau Bridwyr Planhigion a Hadau (Diwygio etc) (Ymadael â'r UE) 2019 (O.S. 2019/1220);
- Rheoliadau Marchnata Hadau a Deunydd Lluosogi Planhigion (Diwygio etc) (Cymru a Lloegr) (Ymadael â'r UE) 2019 (O.S. 2019/131);
- Rheoliadau Marchnata Hadau a Deunydd Lluosogi Planhigion (Diwygio etc) (Ymadael â'r UE) 2019 (O.S. 2019/162);
- Rheoliadau Iechyd Anifeiliaid, Iechyd Planhigion, Hadau a Thatws Hadyd (Diwygio) (Ymadael â'r UE) 2019 (O.S. 2019/809);

Deddfwriaeth yr UE

- Penderfyniad 2005/834/EEC y Cyngor ar gyfatebiaeth archwiliadau o arferion cynnal amrywogaethau a gynhelir rhai trydydd gwledydd;

- Penderfyniad Gweithredu'r Comisiwn (UE) 2020/1106 ar drefnu arbrawf dros dro o dan Gyfarwydddebau'r Cyngor 66/401/EEC, 66/402/EEC, 2002/54/EC a 2002/57/EC o ran cyfradd wirio swyddogol archwiliadau maes o dan oruchwyliaeth swyddogol ar gyfer hadau sylfaenol, hadau wedi'u bridio o genedlaethau cyn hadau sylfaenol a hadau ardystiedig.

Adnabod ceffylau

- Rheoliadau Ceffylau (Cofnodion, Adnabod a Symud) (Diwygio) (Ymadael â'r UE) 2019 (O.S. 2019/591);
- Rheoliadau Ceffylau (Mynediad Rhydd i Gystadlaethau) 1992 (O.S. 1992/3044).

TSEs a Sgil-gynhyrchion Anifeiliaid

Deddfwriaeth ddomestig

- Rheoliadau Enseffalopathïau Sbyngffurf Trosglwyddadwy a Sgil-gynhyrchion Anifeiliaid (Diwygio) (Ymadael â'r UE) 2018 (O.S. 2019/170);
- Rheoliadau Iechyd Anifeiliaid, Rhywogaethau Goresgynnol Estron, Hawliau Bridwyr Planhigion a Hadau (Diwygio etc) (Ymadael â'r UE) 2019 (O.S. 2019/1220);
- Rheoliadau Iechyd Anifeiliaid ac Organebau a Addaswyd yn Enetig (Diwygio) (Ymadael â'r UE) 2019 (O.S. 2019/1229);

Deddfwriaeth yr UE

- Rheoliad (EC) Rhif 1069/2009 Senedd Ewrop a'r Cyngor sy'n gosod rheolau iechyd o ran ABPs a chynhyrchion deilliedig na fwriedir iddynt gael eu bwyta gan bobl;
- Rheoliad y Comisiwn (UE) Rhif 142/2011 sy'n rhoi Rheoliad (EC) Rhif 1069/2009 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar waith, sy'n gosod rheolau iechyd o ran ABPs a chynhyrchion deilliedig na fwriedir iddynt gael eu bwyta gan bobl.

Teithio ag Anifeiliaid Anwes

Deddfwriaeth ddomestig

- Gorchymyn y Gynddaredd (Mewnforio Cŵn, Cathod a Mamaliaid Eraill) 1974 (O.S. 1974/2211);

- Gorchymyn Symud Anifeiliaid Anwes anfasnachol 2011 (O.S. 2011/2883);

Deddfwriaeth yr UE

- Rheoliad Dirprwyedig y Comisiwn (UE) 2018/772 ar 21 Tachwedd 2017 sy'n ategu Rheoliad (UE) Rhif 576/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor mewn perthynas â mesurau iechyd ataliol ar gyfer rheoli haint Echinococcus multilocularis mewn cŵn, a diddymu Rheoliad Dirprwyedig (UE) Rhif 1152/2011;
- Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) 2018/878 ar 18 Mehefin 2018 sy'n mabwysiadu'r rhestr o Aelod-wladwriaethau, neu rannau o diriogaeth Aelod-wladwriaethau, sy'n cydymffurfio â'r rheolau ar gyfer categoreiddio a nodir yn Erthygl 2(2) a (3) o Reoliad Dirprwyedig (UE) 2018/772 ynghylch cymhwyso mesurau iechyd ataliol ar gyfer rheoli haint Echinococcus multilocularis mewn cŵn;

Cynhyrchion Morloi

- Rheoliadau Cynhyrchion Morloi (Diwygiadau) (Ymadael â'r UE) 2018 (O.S. 2018/1034);

Iechyd Anifeiliaid y Dŵr

Deddfwriaeth ddomestig

- Rheoliadau Iechyd Anifeiliaid Dŵr a Rhywogaethau Estron mewn Dyframaethu (Diwygio etc) (Ymadael â'r UE) 2019 (O.S. 2019/451);
- Rheoliadau Iechyd Anifeiliaid Dŵr a Rhywogaethau Estron mewn Dyframaethu (Diwygio) (Cymru a Lloegr) (Ymadael â'r UE) 2019 (O.S.2019/452);
- Rheoliadau Iechyd Anifeiliaid Dŵr (Cymru a Lloegr) 2009 (O.S. 2009/463).

Deddfwriaeth yr UE

- Rheoliad y Comisiwn (CE) Rhif 1251/2008 sy'n rhoi Cyfarwyddeb y Cyngor 2006/88/EC ar waith o ran amodau a gofynion ardstystio ar gyfer gosod ar y farchnad a mewnfario anifeiliaid dyframaethu a'u cynhyrchion i'r Gymuned a gosod rhestr o rywogaethau fector;

- Penderfyniad y Comisiwn 2008/392/EC sy'n rhoi Cyfarwyddeb y Cyngor 2006/88/EC ar waith o ran tudalen wybodaeth ar y Rhynggrwyd i sicrhau bod gwybodaeth am fusnesau cynhyrchu dyframaeth a sefydliadau prosesu awdurdodedig ar gael drwy ddulliau electronig;
- Penderfyniad y Comisiwn 2008/896/EC ar ganllawiau at ddibenion y cynlluniau gwyliadwriaeth iechyd anifeiliaid sy'n seiliedig ar risg y darperir ar eu cyfer yng Nghyfarwyddeb y Cyngor 2006/88/EC;
- Penderfyniad y Comisiwn 2008/946 sy'n rhoi Cyfarwyddeb y Cyngor 2006/88/EC ar waith o ran y gofynion ar gyfer cwarantin anifeiliaid dyframaethu;
- Penderfyniad y Comisiwn 2009/177/EC sy'n rhoi Cyfarwyddeb y Cyngor 2006/88/EC ar waith o ran rhaglenni gwyliadwriaeth a dileu a statws di-glefyd Aelod-wladwriaethau, parthau a chompartmentau;
- Penderfyniad y Comisiwn 2010/221/EU sy'n cymeradwyo mesurau cenedlaethol ar gyfer cyfyngu ar effaith clefydau penodol mewn anifeiliaid dyframaethu ac anifeiliaid dyfrol gwyllt yn unol ag Erthygl 43 o Gyfarwyddeb y Cyngor 2006/88/EC;
- Penderfyniad y Comisiwn (UE) 2015/1554 sy'n gosod rheolau ar gyfer rhoi Cyfarwyddeb 2006/88/EC ar waith o ran dulliau gwyliadwriaeth a diagnostig.

Bridio Anifeiliaid

- Rheoliadau Bridio Anifeiliaid (Diwygio) (Ymadael â'r UE) 2019 (O.S. 2019/117).

Clefydau egsoftig ar anifeiliaid

- Rheoliadau Clefydau Egsoftig (Diwygio etc) (Ymadael â'r UE) 2018 (O.S. 2018/1410);

Deddfwriaeth yr UE

- Penderfyniad Gweithredu'r Comisiwn 2014/709/EU ynghylch mesurau rheoli iechyd anifeiliaid sy'n ymwneud â chlwy'r moch.

Adnabod Da Byw

Deddfwriaeth ddomestig

- Rheoliadau Da Byw (Cofnodion, Adnabod a Symud) (Diwygio) (Ymadael â'r UE) 2019 (O.S. 2019/814).

Deddfwriaeth yr UE

- Rheoliad y Comisiwn (EC) Rhif 1760/2000 sy'n sefydlu system ar gyfer adnabod a chofrestru anifeiliaid buchol ac ynghylch labelu cynhyrchion cig eidion a chig eidion
- Rheoliad y Comisiwn (CE) Rhif 1850/2006 sy'n gosod rheolau manwl ar gyfer ardystio hopys a chynhyrchion hopys
- Rheoliad (UE) Rhif 1308/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor sy'n sefydlu trefn gyffredin ar gyfer y marchnadoedd mewn cynhyrchion amaethyddol

Unrhyw effaith y gall yr offeryn statudol ei chael ar gymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru a/neu gymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru

Mae Rheoliadau 2020 yn cynnwys darpariaethau ailddatgan sy'n ymwneud â swyddogaethau a drosglwyddwyd ac y cytunwyd arnynt yn y ddeddfwriaeth Ymadael â'r UE flaenorol a amlinellir uchod.

Mae'r OSau presennol sy'n ymwneud ag Ymadael â'r UE yn galluogi Gweinidogion Cymru i arfer swyddogaethau sy'n ymwneud â Chymru heb lyffethair a rhoi'u cydsyniad i'r Ysgrifennydd Gwladol arfer y swyddogaethau hynny sy'n ymwneud â Chymru. Mae gan swyddogaethau a drosglwyddwyd fel y gall yr Ysgrifennydd Gwladol eu harfer gyda chydsyniad Gweinidogion Cymru y potensial i sbarduno'r gofyn i ymgynghori â Llywodraeth y DU o dan Atodlen 7B Deddf Llywodraeth Cymru 2006 os bydd Bil Senedd Cymru am ddiddymu neu newid y swyddogaethau hynny yn y dyfodol.

Mae gan y swyddogaethau cydredol a geir yn y Rheoliadau y potensial i sbarduno'r gofynion cydsynio yn Atodlen 7B Deddf Llywodraeth Cymru 2006 ac y gallent felly gyfyngu ar gymhwysedd Senedd Cymru yn y dyfodol. Fodd bynnag, rydym yn cynnal trafodaethau gydag Ysgrifennydd Gwladol Cymru mewn perthynas â Gorchymyn adran 109 o dan y Ddeddf i ddiwygio Atodlen 7B i negyddu'r cyfyngiad posibl ar gymhwysedd Senedd Cymru yn y dyfodol.

Diben y diwygiadau

Mae Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 ("y Ddeddf Ymadael") yn cadw cyfraith ddomestig sy'n deillio o'r UE ac yn ymgorffori cyfraith yr UE sy'n uniongyrchol gymwysadwy i gyfraith ddomestig ar ddiwedd y Cyfnod Pontio ("cyfraith yr UE a ddargedwir"). Pe na bai cyfraith yr UE yn cael ei diwygio, ni fedrai weithredu'n gywir. Gwneir yr offeryn hwn o dan y pwerau yn Adran 8, ymhlith eraill, y Ddeddf Ymadael i gywiro'r diffygion hyn yn y ddeddfwriaeth sy'n ymwneud ag iechyd anifeiliaid a dŵr ac amrywogaethau planhigion a hadau ac i wneud diwygiadau sy'n rhoi Protocol Iwerddon / Gogledd Iwerddon ("y Protocol") ar waith, a'r diwygiadau diweddaraf sydd wedi'u gwneud i Reoliadau'r UE ers gwneud OSau sy'n ymwneud ag Ymadael â'r UE.

O ran adnabod ceffylau, mae dau OS Ymadael â'r UE a dau ddarn o ddeddfwriaeth ddomestig yn yr UE a'r Ardal Economaidd Ewropeaidd yn ei gwneud yn ofynnol i Aelod-wladwriaethau gynnal safonau uchel o ran bioddiogelwch ceffylau, gorfodi effeithiol, diogelwch bwyd, atal twyll a lles ceffylau;

O ran iechyd da byw, ceir dau ddarn o ddeddfwriaeth UE a ddargedwir a thri OS Ymadael â'r UE ar gyfer atal, rheoli a dileu Enseffalopathïau Sbyngffurf Trosglwyddadwy ("TSEs") mewn gwartheg, defaid a geifr, ac ar gyfer defnyddio a gwaredu Sgil-gynhyrchion Anifeiliaid a chynnyrch sy'n deillio ohonynt. Mae'r offeryn hwn hefyd yn cyfeirio at drefniadau mewnforio dros dro arbennig ac yn gwneud newidiadau gweithredol i bum diwygiad diweddar i gyfraith yr UE ar Sgil-gynhyrchion Anifeiliaid a TSEs y cytunwyd arnynt yn yr UE yn rhy hwyr i'r OSau Ymadael â'r UE cynharach a restrir uchod allu ymdrin â nhw;

O ran adnabod ac olrhain gwartheg, defaid a geifr, ceir un OS Ymadael â'r UE sy'n diwygio dau ddarn o ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir sy'n gosod y rheolau ar gyfer adnabod ac olrhain, gan gynnwys y cofnodion y mae'n rhaid i geidwaid eu cadw, sut mae gofyn iddynt roi gwybod am symudiadau'u hanifeiliaid a sut y mae gofyn i awdurdodau cymwys canolog gofnodi'r wybodaeth ar gronfeydd data canolog;

O ran iechyd y dŵr, mae saith darn o ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir yn cael eu diwygio, sy'n rhoi'r fframwaith cyffredinol a ddisgrifir yng Nghyfarwyddeb 2006/88/CE ar waith sy'n sefydlu fframwaith ar gyfer bioddiogelu rhag clefydau pysgod a physgod cregyn trwy osod y gofynion ar gyfer dod ag anifeiliaid dyframaethu a'u cynnyrch i'r farchnad; mesurau rheoli clefydau; mewnforio; ac ardystio iechyd;

Mae Rheoliadau Iechyd Anifeiliaid Dyframaethu (Cymru a Lloegr) 2009 ("Rheoliadau 2009") sy'n rhoi gofynion Cyfarwyddeb 2006/88/CE ar waith yng Nghymru a Lloegr o ran yr amodau a'r gofynion ardystio ar gyfer rhoi anifeiliaid dyframaethu a'u cynnyrch ar y farchnad ac ar gyfer eu mewnforio i'r Gymuned a gosod rhestr o rywogaethau fector. Mae Rheoliadau 2009 yn darparu fframwaith ar gyfer awdurdodi a chofrestru busnesau dyframaethu. Maent hefyd yn rhestru'r gofynion o ran iechyd, ardystio a chludo anifeiliaid dyframaethu a'u cynnyrch er mwyn gallu masnachu ynddynt ac atal clefydau; rhwymedigaethau ynghylch hysbysu a rheoli achosion o glefyd; gofynion ar gyfer cofrestru datganiadau di-glefyd; a chlefydau hysbysadwy sy'n dod o dan fesurau cenedlaethol;

O ran gofynion marchnata hadau, deunydd lluosogi eraill a deunydd plannu gan gynnwys deunydd atgenhedlu coedwigoedd, mae Rheoliadau 2020 yn diwygio dau ddarn o ddeddfwriaeth yr UE a phedwar darn o ddeddfwriaeth ddomestig Ymadael â'r UE a wnaed cynt. Mae Rheoliadau 2020 yn cymhwyso'r rheolau normal ar gyfer masnachu hadau, deunydd lluosogi eraill, deunydd plannu a deunydd atgenhedlu coedwigaeth i wledydd eraill os cydnabyddir bod eu prosesau ardystio yn gyfatebol.

O ran mesurau rheoli milfeddygol, ceir dau ddarn o ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir a dau ddarn o ddeddfwriaeth sy'n bod eisoes sy'n sicrhau bod symudiadau anifeiliaid anwes yn yr

UE a thrydydd gwledydd yn diogelu iechyd anifeiliaid a phobl a'u bod yn parhau i fodloni'r amodau penodol a nodir yn neddfwriaeth berthnasol yr UE;

O ran rheoli clefydau anifeiliaid, ceir un darn o ddeddfwriaeth yr UE sy'n uniongyrchol gymwysadwy ac un darn o ddeddfwriaeth ddomestig Ymadael â'r UE a wnaed cynt sy'n ymwneud ag ymateb i achos o glefyd egsotig hysbysadwy ar anifeiliaid er mwyn rheoli a dileu clefyd, dangos statws di-glefyd, adfer masnach normal a gweithio i helpu adferiad cymunedau lleol.

O ran bridio anifeiliaid, ceir un OS Ymadael â'r UE sy'n sicrhau bod cymdeithasau bridiau'r UE yn dod o dan yr un broses gydnabod a rhestru gan y DU â chyrff bridio trydedd gwledydd; bydd hynny fel y drefn y bydd yr UE yn ei chymhwyso i gymdeithasau bridiau'r DU ar ôl y Cyfnod Pontio gan sicrhau felly drefniant gyfatebol. Daw'r newidiadau i rym o 1 Gorffennaf 2021; a

Yn olaf, ceir un OS Ymadael â'r UE sy'n gwahardd mewnfurion cynnyrch morloi a'r fasnach ynddynt. Ceir rhai eithriadau ar gyfer pobloedd brodorol ac at ddefnydd personol teithwyr i'r DU, gyda gofyn am ddogfennau i gyd-deithio â llwythi o gynnyrch morloi sy'n tystio y cydymffurfir ag amodau'r eithriad.

Mae Rheoliadau 2020 a'u Memorandwm Esboniadol, sy'n gosod manylion tarddiad, diben ac effaith y gofynion i'w gweld yma:

<https://www.legislation.gov.uk/ukdsi/2020/9780348214475/contents>

Pam y cafodd cydsyniad ei roi

Mae cydsyniad wedi'i roi i Lywodraeth y DU wneud y cywiriadau hyn mewn cysylltiad ag ac ar ran Cymru er sicrhau effeithlonrwydd a hwylustod ac i sicrhau cysondeb a chydlyniant y llyfr statud. Mae'r diwygiadau wedi'u hystyried yn llawn; nid yw'r diwygiadau'n newid polisi. Bydd y diwygiadau hyn yn sicrhau bod y llyfr statud yn parhau'n ymarferol ar ôl i'r DU ymadael â'r UE.